

H o d n o c e n í a v ý s l e d k y
krajského kola soutěže recitačních kolektivů, divadel
poezie a malých jevištních forem 1984

Krajská soutěž recitačních kolektivů a divadel poezie s výběrem na Wolkrův P rostějov a krajská soutěž divadel malých jevištních forem s výběrem na Šrámkův Písek - proběhly společně ve dnech 4. - 7. dubna 1984 v prostorách Vysokoškolského klubu na Gorkého ulici v Brně. Hlavním garantem akce byl Krajský výbor SSM ve spolupráci s Krajským kulturním střediskem v Brně. Soutěž byla zařazena do akcí Týdne festivalu ZUČ 1984.

Krajská kola soutěží byla konfrontací práce zúčastněných kolektivů a měla výrazně pracovní charakter, což se projevilo především v práci lektorů /zároveň odborné poroty/ s jednotlivými soubory. Rozbory a hodnocení jejich představení hned po skončení vystoupení. Dopolnední semináře byly zaměřeny k problematice dramaturgické /zpracování literárních předloh/ a výrazovým prostředkům současného autorského divadla.

Porotu pro hodnocení obou žánrů jmenoval po dohodě s KV SSM ředitel KKS v tomto složení :

předseda :

PhDr. Ivan Němec, člen ÚPS a KPS UP a MJF

členové :

Prof. Vladimír Vozák, člen KPS ÚP a MJF

Pead Dr. Ivan Kováč, KOS Bratislava

Jan Roubal, LŠU Prostějov

Luděk Richter, člen výběrové komise ČÚV SSM Praha

V krajském kole bylo hodnoceno 12 recitačních kolektivů a divadel poezie a 10 divadel malých jevištních forem.

V kategorii recitačních kolektivů a divadel poezie byla udělena 1. cena recitačnímu kolektivu Nepojízdná housenka OKVS Brno II. za inscenaci poezie K. Biebla PÁDOVÉ OTÁZKY. Osu scénáře tvoří klíčová báseň závěrečného období českého poetismu Nový Ikaros /1929/, která je prokládána verši z jiných autorových básní té doby. Kvality tohoto nátočného textu se staly souboru inspirací k obrazné vlastní autor-ské výpovědi o osudu poezie a básníka v moderním světě. Zvolené postupy a prostředky divadla poezie odpovídajícím způsobem interpretují význam a poetiku textu, jsou jevištně básnivé a stylově sourodé. Hlasový part je založen na střídání vypjatě dynamických, lyrických a hravých poloh formou recitace, ovzvláštňující intonace a zpívané poezie. Také pohybová složka představení se škálou různých odstínů hereckého výrazu od nuancí mimiky a gestiky až k rozpoutané expresivitě dramaticky vypjatých míst. Podstatnou roli hrají i zvolené rekvizity, jejichž funkční užívání a metaforické proměny vytvářejí bohatý vizuálně poetický dojem. Ze všech divadel poezie předvedl soubor divadelně nejsyntetičtější tvar osobité naléhavosti a invence, účinný poetický apel se silnou diváckou odezvou a potvrdil tak cílevědomý, programový charakter své práce.

Ve snaze o náročnou syntézu se v daném stádiu zraní inscenace ještě přirozeně projevují jisté technické a temporytmické nedostatky, zejména v orchestraci jednotlivých složek a prostředků i v jejich místy nepřesném obsahovém zacílení /např. scéna s "míčem"/. Snaha o co největší divadelní efekty mnohdy vede až k nežádoucímu křížení slova, akce a výtvarné stránky představení a tak ruší atmosféru a odvádí pozornost k periferním významům a k ryze technickým záležitostem /místy obtížná manipulace s padákem, panákem, lepící páskou apod./. K silnějšimu účinku představení by mohly napomoci i jisté úpravy scénáře i jevištního provedení, které by zvýraznily jednotlivé fáze inscenace v souladu se záměrem vyprávět o různých podobách vzletů i pádů poezie a básníka.

2. cena byla udělena Spontánnímu divadlu MO SSM ze Strážnice za pořad z veršů Josefa Šimona KOHO TO ZAJÍMÁ /režie M. Šimáček/. Recitační kolektiv představil montáž z veršů J. Šimona, jenž vyjadřuje kromě jiného i svůj vztah k velkoměstu, k mezilidským vztahům a často se inspiroje hardrock^{ve} hudbou. Tyto motivy se spíše ozývají z pozadí, montáže, inscenátoři se však spolehli především na útočnou, napadající, robustní a silnou poezii Šimonovu a ve znamení myšlenek básníka vystihli a zdůraznili strach z oné "velké Poezie", poezie "přiblblých měštěk", z níž "vyletují motýlci molů". Šimonova poezie se tak stala pro interprety poezií generačního pocitu, takže se s ní dokázali názorově ztotožnit. Představení stojí na několika velmi dobrých recitačních výkonech /škoda, že to nelze říci o všech interpretech/, na značné představitivosti a na schopnosti nabídnout řadu vystihujících a nápaditých jevištních metafor. Některé použité rekvizity však mají ráz pouze rekvizit pseudopoetických, takže nevytvářejí ani "jevištně básnickou nadstavbu" poezie, ani neumocňují atmosféru. Polemizovat lze rovněž o vhodnosti hudební složky představení, která je spíše "líbivá", než aby odpovídala burcujícím a leckdy krutě obnaženým myšlenkám veršů. Nutno konstatovat, že soubor prošel od loňska značným vývojem a že vytvořil představení v mnohém ohledu poučné a zajímavé.

3. místo uděleno nebylo a čestné uznání navrhla porota udělit Klubu mladých autorů Gymnázia Uherské Hradiště za autorský pořad s názvem STUDENT 1984 /režie prof. Z. Omelková/.

Samotný scénář chce postihnout hodně - nejrozmanitější vyhrocené životní situace, ve kterých se ocitá mladý člověk při vstupu do života dospělých, kdy začíná sám být dospělým člověkem. Je to na jedné straně snaha sympatická, na druhé straně však vyvstávají otázky, jestli by méně nebylo víc, kdyby se kolektiv autorů úžeji tematicky zaměřil. Tím by si soubor vytvořil sevřenější a účinnější formu pro jevištní vyznění předlohy. Dobré a zajímavé momenty se střídaly s popisnými. Některé pasáže interpretovaných textů zůstaly nenaplněné, protože nebyly přednášeny tak hutně, jak byly napsané. Původně velmi zajímavý a scénicky nejsilnější metaforický prvek - barevné rukavice - ztrácel postupně na poutavosti a režijní nejistotou působil místy až zmatečně, nepointoval dostatečně přehledně jednotlivé sekvence. Rovněž by bylo potřebné dopracovat úvod a závěr pořadu, aby se tak překlenul potřebný dramatický inscenační oblouk. Kolektiv je tvořivý a má síly na další tvůrčí práci, chce to pouze koncentrovanější kolektivní reži ní přístup.

Soubor Regina DK ROH Břeclav uvedl pořad s názvem KNIHA PŘÁNÍ A STÍŽNOSTÍ - kombinaci básní J. Čejky a A. Volkmana. Kolektiv vytvořil inscenaci z autorů, jimž je společný pohled na některé stránky současného běžného života a zarámoval je režijně, pohybově i co do kostýmování do rámce hry s míčem. Bohužel se nepodařilo využít humoru nabídnutého básněmi a sdělit divákovi jaký vztah k básním samým i ke skutečnostem v nich obsaženým mladí interpreti zaujímají. Naopak - snad dramaturgické volbě, která šla místy nad věc k interpretů - vystoupila do popředí jejich didaktická stránka a výsledkem byl dojem mechanického přednesu i jeho pohybového doplnění, které navíc trpělo určitou ilustrativností /mikádo - herci si lehnou přes sebe a postupně mizejí.../ a ochudilo se tak o možnost vnést na jeviště novou informaci, nové sdělení, jež by básně

umocňovalo či osvětlovalo z nového úhlu. Soubor tak vytvořil sice úhledný, ale akademický pořad, který divákovi nedonesl v potřebné síle své sdělení.

Divadlo poezie VARIACE Gymnázia Otrokovice uvedl pásmo J. Pelce GILOTINA. Soubor si zvolil Pelcovu protiválečnou básně, která je založena na jediném kontrastu: nebezpečí zničení světa a život autorova malého synka. Už zde vzniká otázka, zda může soubor složený ze středoškolských studentů uchopit protiválečné téma právě z tohoto úhlu. Pořad o tom zcela nepřesvědčil. Druhá skupina problémů se týká zvolených inscenačních prostředků a způsobu jejich skladby. Soubor pojal svůj pořad jako "pohybovou recitační variaci" s užitím hudby. Pohybová stránka ovšem nebyla na dostačující úrovni, aby na jevišti plně obstála, či snad dokonce aby účinně textu umocnila. Varézova hudba nebyla využita k provokování pohybového partu ani k vytváření kontrapunktů k textu, nýbrž měla jen všeobecně atmosférotvornou, nadto dosti ilustrativní funkci. Také mechanické střídání jednotlivých složek slovo-hudba-pohyb nevneslo na jeviště nic nového proti textu a působilo mnohdy monotonním dojmem. Souboru by prospěla uváženější, vzhledem k věku interpretů přiměřenější volba textu a tvořivější přístup k jeho inscenaci.

Recitační kolektiv Středního odborného učiliště Bystřice pod Hostýnem uvedl pásmo BUĎ SKÁLOU V BOUŘI, v nichž použil verše R. Jefferse a úryvky z prózy R. Rollanda. Jeffersovy nejednoduché básně jsou plné hlubokého, niterného všeobjímajícího lidství, patosu člověčenství, vzepětí citů a touhy. Úryvky z Rollandova Petra a Lucie, užití v pořadu, jsou k nim jen ve velmi volném vztahu a těžko je mohou osvětlovat. Po této poměrně složité předloze sáhl mladý a nezkušený soubor učňovského zařízení a je jen přirozené, že vznikla otázka, jak bude schopni scénáři dostát.

Představení však neprokázalo, že by interpretky pronikly do podstaty textu a neřeklo nic o jejich vztahu k němu, o důvodech, proč si jej zvolily a co jím chtějí říci. Je pak jen zákonité, že sám přednes i vytvářené obrazce působily zcela formálním dojmem - nevytvářely racionální ani emotivní paralely či kontrapunktů k textu. Ani jistá statičnost a monotónnost podání spolu s kostýmованиеm do černých trikotů nepřispělo k celkovému vyznění předlohy. Prokázalo se tak, že přiměřená volba předlohy, zejména u začínajícího kolektivu, je nutná pro hluboké pochopení a uvědomělé budování významů na jevišti.

Kolektiv Střední průmyslové školy koželužské z Otrokovic uvedl pásmo s názvem PIMPRLOVÁ KOMEDIE. V pořadu tohoto souboru se potvrdilo, jakou nevděčnou úlohou je pokusit se o osobité ztvárnění známých a hodnotných textů. Autorské divadlo má svoje kouzlo nejen tím, že je kvalitní a bezprostředně napsané, ale i tím, s jakým osobitým šarmem je uváděné a kvalitně interpretované. Síla původní hudebně-textařské dvojice Šlitra a Suchého nese v sobě silnou pečeť osobnosti. Proto ani nemohli méně zkušení interpreti a inscenátoři dojít k ještě silnějším a osobitějším ztvárněním. Hodnotnému scénickému tvaru překážela nedostatečná herecká uvolněnost, inscenační stereotyp /protagonisti vysunutí do popředí v kontrastu s "povinně" se bavícím chórem ostatních/. Písničkové předěly převzaté z původní autorské tvorby Suchého a Šlitra nebyly příliš obohacujícími prvky. Snad jen trochu dotvářely kolorit pořadu. Vcelku tak došlo k sympatickému pokusu ukázat dnešní mladé generaci fascinující a křehkou poetickou tvorbu S + Š. Vzhledem na bezprostřednost podání a interpretační schopnosti většiny účinkujících je možné předpokládat, že tento kolektiv má pro budoucnost další perspektivy. Chce to však víc osobního vkladu v autorské, režijní a interpretační tvorbě.

Recitátoři z Gymnázia v Bučovicích přednesli Seifertovu básně MAMINKA, v níž stárnoucí básník s dojetím a láskou vzpomíná na dětství, strávené v rodinné pohodě s milovanou maminkou, která vytvářela svou osobností neopakovatelné kouzlo a jistotu domova. Volba této krásné básně pro tři mladá studentky a ještě mladšího studenta nebyla příliš šťastná, poněvadž jejich fyzický věk jim znemožňoval přesvědčivě interpretovat moudré úvahy zralého básníka. Rozdělení hlasů a pokusy o vytváření jakýchsi psychologických dialogů jim ještě ztěžoval pravdivě sdělovat výpověď básníka, smířeného s neodvratností životního koloběhu. Statické jevištní ztvárnění proměnilo vystoupení v sentimentálně nepravdivou výpověď.

Recitační kolektiv Gymnázia Uherský Brod uvedl pásmo ČTENÍ O PSANÍ ANEB VERŠE PRO KOČKU. Soubor dramatizoval úvodní část Lacinovy prózy Čtení o psaní a doplnil ji verši J. Žáčka a J. Knittlové. Scénář je nejzdařilejší v první třetině při uvádění neumělých studentských básnických pokusů. Méně se mu daří v další části, která trpí nejednotností a nevyvážeností. Inscenační postupy se spojují popisností a málo se daří celková výstavba pásma, která plyne bez potřebného členění a gradace. Jevištní prostor je vytvářen třemi žebříky, které v počátcích divadel poezie nesměly nikde chybět. Nové je, že jsou to schůdky pro dramacnost. Ale je jich velice málo využito, takže ztrácejí na jevišti funkci. Malá herecká zkušenost recitátorů nepomáhá překonat záludnosti scénáře. Účinkujícím se však podařilo uvolnit se a hrát s chutí a vervou. A to je opravdový přínos a klad souboru v nově nastoupené inscenační cestě.

Recitační soubor JKP ROH Vysočina Velké Meziříčí přednášel do hlasů rozdělenou básně Jiřího Šebánka JAKOU BARVU MÁ MLÁDÍ staticky, rozestavěn do řady, z níž sólisté a kytaristé vystupovali, když přednášeli svůj part. Ve slovním projevu se u některých recitátorů objevovaly začátečnické základní chyby. Ale velice sympatické na souboru bylo, že mladí lidé, kteří bývají často označováni za generaci příliš cynickou, se otevřeně a upřímně vyznávají ze své lásky k rodné zemi, hlásí se k odpovědnosti za její rozkvet a další vývoj a nebojí se prohry. Problémy a jejich řešení vidí spíše v sobě samých.

Recitační kolektiv Gymnázia Koněvova z Brna uvedl pásmo s názvem GENERACE autorů B. Kuthanové, I. Odehnala, M. Holuba, J. Šebánka a výňatků ze sborníku Jen jednou ponejprv. Scénář měl podobu dosti volné montáže a byl složen z básní autorů, mezi nimiž je značný rozdíl nejen generační, ale i stylový a formální. Došlo tak k vytvoření směsice textů, v níž byly zastoupeny básně psané veršem sylabotónickým i volným, texty, jež se přibližovaly aforismům nebo i vtipným bonmotům. Ve scénáři bylo sice možno vyhledovat průvodní spojující motivy, které odpovídají myšlení mladé generace, ale ve výsledném scénickém tvaru se neozývaly jako vlastní názor interpretů.

Inscenování celého pořadu bylo koncipováno jednoduše jako schůzka mladých lidí, kteří si "vykládají své názory a postřehy". Navazování partnerských vztahů mezi jednotlivými aktéry se však pohybovalo v dosti zjednodušené a neumělé poloze, která použitými prostředky připomínala divadlo prózie ve svých úplných začátcích. Vytratil se zcela kontakt s publikem, přednes některých veršů nejen často nepostihl myšlenkové jádro předlohy, ale ani nevyužil formálních zvláštností jednotlivých textů, byť se to nabízelo.

Z představení bylo patrné, že skladba scénáře i samotné inscenování bylo zatím značně nepoučené.

Recitační kolektiv JEL AS JMD Znojmo uvedl pásmo GILOTINA Jaromíra Pelce. Trojice interpretů zvolila myšlenkově až příliš jasný a spíše explicitní než básnický text Pelcův, který vyjadřuje současnou obavu všech lidí před budoucností, která může přinést válku. Básnické obrazy, nepřiliš bohaté a hraničící často s prózou, vedly inscenátory k tomu, že se pokusili na několika místech přenést básnickou výpověď do dialogu a s malou zkušeností se pustili do neumělé tvorby postav. Jejich vzájemný kontakt šel potom cestou dílčího a někdy poněkud falešného psychologizování v rovině těchto postav, aniž inscenátoři našli a dořešili celkovou myšlenkovou koncepci pro své vystoupení. Uvítat lze dobře zvolenou rekvizitu - metronom - který je v některých chvílích nejen dobrým zdrojem napětí, ale stává se do jisté míry i partnerem recitátorů. Důslednější a promyšlenější práce s touto rekvizitou by zřejmě umocnila i atmosféru představení. Kolektiv si nekladal žádné vysoké inscenační cíle a Pelcův text se mu podařilo převážně kultivovaně sdělit.

Kolektiv Nepojíždná housenka OKVS Brno II s inscenací Pádové otázky byl doporučen k účasti na národní přehlídce 27. Wolkrův Prostějov.

V kategorii divadel malých jevištních forem - ve skupině souborů, pracujících méně než pět let /v intencích soutěžního řádu/.

1. ~~Místo~~ nebylo uděleno.

2. ~~Místo~~ získalo Divadélko hrajících neherců HRNEC při FV SSM FE VUT v Brně za představení s názvem CHRACHRU BRACHRU /scénář a režie Dagmar Timčová/.

Vedoucí souboru vytvořila z několika pohádek Aloise Mikulky veselé pohádkové pásmo pro děti. Účinnost scénáře byla poněkud oslabena nedůsledným použitím pohádkové konference čarodějnic o modernizaci zaklínacích formulí jako rámcového motivu pásma. Soubor proti loňskému vystoupení v krajském kole zvolil novou cestu. Herci jsou velice uvolnění, hrají s radostí ze hry, rozvernou nadsázkou, která však někdy je na hranicích vkusu. Herci dovedou přejít z divokého reje k účinnému poetickému ztišení /narození vodnické princezničky/. Mají poměrně dobrý mluvní projev a velmi dobře hrají a zpívají.

Nedostatky jsou ještě ve výstavbě celého představení. Pohádky nejsou dost pointovány, dochází k dlouhým retardačním prodlevám, představení je dosud málo vyvážené. Kostymování je nadbytečně hojné a také líčení má mnoho nedůležitých detailů. To vše je pak velice nápadné vzhledem k tomu, že se hraje v malém prostoru - vlastně mezi diváky. Soubor přes tyto výhrady udělal ve své práci značný pokrok a je příslibem do budoucna.

3. místo bylo uděleno divadélku NETRDLO ODPM Vyškov za autorskou úpravu předlohy L. Holberga JEPPE Z VRŠKU /scénář a režie J. Řičánek/. Soubor zvolil klasickou předlohu dánského dramatika L. Holberga, kterou výrazně zkrátil, upravil a doplnil vtipnými písničkami. Samotná úprava i inscenace však poněkud otupila satirický osten předlohy a do jisté míry i zjednodušila ideové vyznění představení. V inscenaci jsou v mnohem větší míře akcentovány osobní trampoty hrdinovy a vztah k jeho poněkud dryádnické ženě, zatímco myšlenkově uniká ta linie, v níž má být Jeppe ukázán jako člověk, jehož zdánlivý úspěch je bezprostředně vystřídán pádem.

Značně potlačena je i myšlenka zneužití moci. Přestože představení nabízí řadu režijních nápadů i výrazně talentované herecké výkony, nejsou použité prostředky vždy vytříbeny do stylové čistoty. Tradiční postupy iluzivního divadla se mísí s anti-iluzivností, úmyslná a chytrá nadsázka kontrastuje s pokusy o tzv. psychologické /spíše však psychologizující / herectví. Tato nevyjasněnost vede na některých místech k pouhému vytváření hereckých šarží. Představení se však zdárně vyrovnalo s hrubozrnnou komikou předlohy a v žádném případě nepřekročilo hranice vkusu. Lze zároveň předpokládat, že se bude vyvíjet jak ve zvolené dramaturgicko režijní koncepci, tak i herecky.

ČESTNÉ UZNÁNÍ získal soubor DOMINO OKVS BRNO I za představení s názvem ŠKOLNÍ BESÍDKA autorů L. Feldeka, M. Mašatové, P. Dostála a R. Pogody / scénáře a režie H. Štolbová /.

Kolektiv se představil pohádkovými parodiemi L. Feldeka a M. Mašatové Šípková Růženka a Sněhurka, které byly volně a nepřiliš organicky rámovány úryvky z muzikálu Výtečníci a doplněny vlastními písněmi. Hravost předlohy byla souborem využita k sympaticky spontánnímu projevu na dobré technické úrovni s řadou zdařilých nápadů a hereckých výkonů. Jistá živelnost inscenace se však odrazila ve stylové nevyváženosti jednotlivých složek a použitých prostředků a v různé míře jejich jevištní funkčnosti /loutky, rekvizity, kostýmy apod. / . Ke kladům inscenace patří schopnost navázat živý kontakt s publikem.

Soubor N.A.D. /naivní amatérské divadlo/Gymnázia Křenová v Brně uvedl autorský pořad s názvem RADEŽI DÍTĚTEM /scénář kolektiv, režie J. Hnilica /.

Zcela začínající středoškolský soubor se pokusil svým pořadem vyjádřit vlastní generační pocity i zaujmout stanovisko ke společenským problémům naší doby. Již velký tematický rozptyl vlastního scénáře, jeho myšlenková povrchnost i jazyková triviálnost a frázovitost, stejně jako neobratná výstavba, ovšem předem takový pokus znesnadnil, ne-li přímo vyloučil. Velká nepoučenost se pak projevila i ve scénické realizaci, která trpěla základními technickými problémy i nejistotou vkusu a místy vzbuzovala neadekvátní reakce publika. Soubor by proto měl pro svou další práci využít možnosti metodické pomoci začínajícím souborům.

Soubor N H 2 z Olešnice na Moravě, okr. Blansko uvedl autorské pásmo s názvem POLOTRAPNO F. Horníčka a I. Novotného, který je zároveň režisérem.

Autorská dvojice zřejmě měla svůj vzor ve slavných "improvizovaných" dialozích Voskovce a Wericha nebo Suchého se Šlitrem. Avšak na rozdíl od slavných předchůdců se jejich vystoupení hemžilo základními začátečnickými chybami. Napodobovali více než stránku svých vzorů, dialog nebyl dostatečně vybudován, je málo vtipný a nikam nemíří. Herecké jednání na jevišti je rozpačité, scénka s převlečeným aktérem za povětrnou dívku je na pomezí vkusu. Celkový dojem je matný - polotrapný. Autoři a herci zároveň si dali příliš náročný úkol, který jako úplní začátečníci nemohli zvládnout.

Divadlo poezie VARIACE Gymnázia Otrokovice se v této kategorii představilo pásmem HODDUJ TANCI, POHYBU /scénář a režie V. Kramářová/.

Scénář a představení vzniklo na společenskou objednávku. Takových představení, vytvořených na určitém požadavku vzniká mnoho a velká většina z nich si neklade vyšší umělecké cíle. V tomto představení je nejhodnotnější to, že velké množství mladých lidí dostalo možnost a prostor vystoupit a bezprostředně bavit svoje generační druhy. Projev většiny účinkujících je bezprostřední a vtipný. Samotný základ scénáře /uvolněná třída v kontrastu se sošným třídním učitelem/ však nepřináší mnoho nového a celé představení je bezproblémové, nemá žádné konflikty ani dramatické momenty. Jde o sledování vývoje tance, který se prolíná s vývojem vyučovací hodiny. Protože však má představení za cíl naučnou formou diváka pobavit a trochu zasvětit do vývoje tance, nemá ucelený dramatický tvar a proto jej nelze ani hodnotit v rámci divadelních kritérií.

V kategorii skupiny souborů, pracujících déle než pět let bylo 1. místo uděleno Divadelnímu studiu J. Skřivana OKVS Brno IV za představení EXPEDICE /scénář na základě předlohy A.A.Milneho zpracoval P. Veselý, který je i režisérem inscenace/. Představení patřilo k nejvýraznějším tvůrčím inscenacím krajské přehlídky. Soubor překvapil výborným scénářem, prostým nefalšovaným a upřímným herectvím, invenčním režijním pojetím literární předlohy. Scénář je upravená a zkrácená pohádka A. Milneho Medvídek PU. Tento příběh je zaktualizovaný nenásilným rámcováním cesty na zájezd dnešních mladých lidí. Je zde však třeba podotknout, že expozice je poněkud zdlouhavá a v některých okamžicích, v charakterizaci atmosféry i trošku dezorientující /odtažitý humor/.

Soubor je Herecky na velmi dobré interpretační úrovni, jednotliví představitelé vědí přesně o čem hrají a hrají s chutí a se správnou mírou osobního přístupu k postavám. I přes tyto klady by bylo možné doporučit zkvalitnění tvorby zejména tam, kde jde o bleskové prolínání se do dvou rovin - ztvárnění zvířátek v kontrastu se ztvárněním postav - účastníků fiktivní expedice lidí - zájezdu. Na prosté, ale funkční scéně vyniká invenční režie Petra Veselého, který skutečně cílevědomě a promyšleně pracuje s atmosférou, světlem i herci samotnými. Velmi přesvědčivé je pointování celé inscenace v závěru, patří k nejsilnějším zážitkům a je logickým vyvrcholením a rozuzlením hry. Pokud se podaří posílit kompaktnost prolínání dvou základních dějových rovin a odstraní se nebo zpřesní některé drobné náhodnosti /tombola, havarijní pokyny, ostré filmové stříhy/ bude inscenace patřit svojí poetickou vícerozměrností ve vzájemném prolínání se souvislostí ve vztazích lidé-zvířátka k vrcholům tvorby netradičního autorského divadla.

2. místo získaly dva soubory:

Divadlo Cylindr OKVS Brno III za inscenaci Vl. Dolníka
VLAK 11,26 /autor a režisér Vl. Dolník/. Autor nazývá svoji práci "modelovou komedií s absurdními prvky". Příběh je budován na jediné základní situaci : pět lidí čeká v malém městečku na vlak, aby každý z nich mohl odjet uskutečnit svůj sen. Vlak však dlouho nepřijíždí a není jisté, zda vůbec přijede. Když se tak konečně stane, nemá nikdo z nich odvahu či chuť nastoupit a změnit tak svůj život. Nastoupí jen mladík, ale i on se po chvíli vrací, aby seděl a čekal s ostatními na "ten pravý" vlak. Tématem je tedy společenská pasivita lidí, kteří si mamlouvají touhu po zlepšení a změně, místo, aby pro ně něco udělali. Téma jistě velmi aktuální.

Souboru se však nepodařilo naplnit je bezezbytku a v síle, kterou scénář naznačil. Řada problémů je ovšem už ve scénáři a jeho uchopení režii. Motiv dřívějších nezdařených pokusů dostat se lesem byl jen naznačen a nevytvořil tak potřebnou časovou perspektivu, požit časového prostoru, ve kterém se život městečka odehrává. Zdá se, že soubor si stanovil příliš široký, nezvládnutelný rozkmit témat a cílů, čímž znejasnil možnost pochopení těch, jež jsou zde evidentně základní. Úsporné herectví souboru snese ve většině případů poměrně vysoká měřítká, je však otázkou, jak ve spolupráci s režii naplňuje záměr modelovosti a jak dalece odbíhá k individualizovaným kreacím čistě komediálního charakteru, které jdou proti těmto záměrům. Jednoduchá scénografie vychází ze základní situace čekání na peroně malého nádraží. Volba halového prostoru u zdi však inscenaci bere perspektivu dálek, které kdesi čekají, perspektivu cesty, která je druhým polem dané situace. Nedořešené jsou scény "mimo" peron nádraží, které soubor realizuje jen odvrácením se ke zdi. Vzhledem k tomu, že soubor stále na inscenaci pracuje, je naděje na dopracování některých připomínek.

Divadlo X Městského kulturního střediska SKN v Brně za inscenaci Komédie o Františce, dceři krále anglického, též o Honzíčkovi, synu kupce londýnského /scénář a režie Zdeněk Turba, hudba Igor Vitek, texty písní Dana Košíková/. Komédie o Františce je jedním z textů barokního divadla, které byly provozovány ochotnický a od té doby se staly již několikrát /např. E.F.Burian/ pramenem obrody českého divadla. Její lidovost je nejen v adresátovi, jemuž byla určena a v prostředcích, které k tomu používá.

Upravovatel hry Z. Turba zachovává základní dějovou linii a rozhojňuje ji především řadou písní, které se rovněž hlásí k lidovému základu, jsou organicky zapojeny a technicky dobře provedeny, nicméně zdá se,

že právě ony jsou jednou z příčin toho, že děj se místy propadá a zdá se být zdlouhavý.

Základním problémem společným všem složkám je otázka řádu inscenace. Je vcelku jasné, že inscenátoři se nevydali cestou rekonstrukce lidového divadla, cestou vytváření chtěné naivity či představ o naivitě těchto produkcí, ale že se pokusili o to, co předpokládají i u původních inscenátorů : zahrát si tuto komedii tak, aby se i oni naplno pobavili. To vede k poměrně volnému výběru prostředků, k jakémusi skládku jednotlivostí. I zde by však bylo žádoucí, aby byl vytvořen nad těmito jednotlivostmi řád vyšší, nový, jenž by všechny zahrnoval.

Ve scénografii, vycházející ze tří základních míst a "placu" mezi nimi, se tato nejednotnost projevuje nejvíce užitím nesjednocených prvků funkcionálních, improvizovaných, naivisticky divadelních i moderně civilizačních.

V herectví pak jde o rozrůzněnost, jejíž funkce /byla-li záměrná /nebyla zcela zřejmá : Františka, zčásti Honzíček, král... jsou hráni v naivizujícím pojetí, generál Minc prostředky herectví vysloveně loutkového, piráti aj. ve varietní nadsázce, blížíci se až šarži, atd. Za výjasnění by též stála úloha blázna, který je na začátku exponován jako hybatel a komentátor všeho dění z pozice prostého člověka, pak ale postupně vymizí /už jeho vztah k Honzíčkovi je nejasný/, až se téměř ztratí. Inscenace však má i své klady: kromě zmíněné dramaturgické volby a muzikálnosti je to nasazení většiny zúčastněných, několik jímavých míst a řada míst vtipných.

3. místo nebylo uděleno.

Divadlo Cylyndr OKVS Brno III se představil inscenací s názvem BYLO JSEM DVĚ KOTATA A HRÁLO JSEM SI SE MNOU na motivy z tvorby F. Karinthyho /scénář a režie Pavel Vašíček, hudba Vít Gregor/. Scénář představení tvoří kompozice z tvorby F. Karinthyho, který umělecky ztvárnil a popsal napadnutí svého organismu těžkou nemocí od jejího vzniku až po její vyléčení prostřednictvím komplikovaného chirurgického zákroku.

V podstatě lze konstatovat, že vzniklo zajímavé představení, kde herci i režie přinesli mnoho osobitého a zajímavého vkladu a kde bylo cítit upřímnost tvorby i dosažený inscenační záměr. Na škodu lepšího vyznění představení byla v první řadě délka představení, kterou s narůstajícími minutami inscenace doslova podporoval monotónně a stereotypně znějící chór, představující spisovatelovo vědomí. Určitým stereotypem byla i použitá scénografie, která by potřebovala většího invenčního propojení mezi postavou autora a jeho vědomím. Využito mělo být i více šokujících momentů na bázi filmového stříhu, neboť divák odevzdaný monotónně plynoucímu, postupně se odvíjejícímu ději s průběžnými zprávami o vědomí. Největší rezervy představení jsou v temporytmické gradaci a pointování jednotlivých sekvencí a v naléhavější interpretaci jednotlivých představitelů. Vzhledem k tomu, že jde o soubot tvořivý, lze předpokládat, že jeho další inscenace se vyvarují dosavadních chyb a svou autorskou invencí se stanou přínosem pro oblast netradičního autorského divadla.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

H o d n o c e n í a v ý s l e d k y
krajského kola soutěže recitačních kolektivů, divadel
poezie a malých jevištních forem 1984

Krajská soutěž recitačních kolektivů a divadel poezie s výběrem na Wolkrův P rostějov a krajská soutěž divadel malých jevištních forem s výběrem na Šrámkův Písek - proběhly společně ve dnech 4. - 7. dubna 1984 v prostorách Vysokoškolského klubu na Gorkého ulici v Brně. Hlavním garantem akce byl Krajský výbor SSM ve spolupráci s Krajským kulturním střediskem v Brně. Soutěž byla zařazena do akcí Týdne festivalu ZUČ 1984.

Krajská kola soutěží byla konfrontací práce zúčastněných kolektivů a měla výrazně pracovní charakter, což se projevilo především v práci lektorů /zároveň odborné poroty/ s jednotlivými soubory. Rozbory a hodnocení jejich představení hned po skončení vystoupení. Dopolední semináře byly zaměřeny k problematice dramaturgické /zpracování literárních předloh/ a výrazovým prostředkům současného autorského divadla.

Porotu pro hodnocení obou žánrů jmenoval po dohodě s KV SSM ředitel KKS v tomto složení :

předseda :

PhDr. Ivan Němec, člen ÚPS a KPS UP a MJF

členové :

Prof. Vladimír Vozák, člen KPS ÚP a MJF

Pead Dr. Ivan Kováč, KOS Bratislava

Jan Roubal, LŠU Prostějov

Luděk Richter, člen výběrové komise ČÚV SSM Praha

V krajském kole bylo hodnoceno 12 recitačních kolektivů a divadel poezie a 10 divadel malých jevištních forem.